Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Aan M
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum
6 augustus 2026

Onze referentie
BZ2628503

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
1 september 2026

Bijlage(n)
-

nota

Kamerbrief plan tegen huwelijkse gevangenschap

Aanleiding

Motie van het lid Dobbe (SP) (36 800-V, nr. 24) uit november 2025 die de regering verzoekt voor de behandeling van de begroting Buitenlandse Zaken een plan tegen huwelijkse gevangenschap naar de Kamer te sturen waarin de uitwerking van eerder aangenomen moties is meegenomen.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met de verzending van bijgevoegde Kamerbrief over de huidige inzet van BZ inzake huwelijkse gevangenschap van Nederlanders in het buitenland en over de intensivering van de inzet om slachtoffers van huwelijkse gevangenschap in het buitenland beter te kunnen ondersteunen.

Kernpunten

- Ten aanzien van de huidige inzet van BZ licht u toe hoe consulaire bijstand wordt verleend aan slachtoffers van huwelijksdwang, achterlating en huwelijkse gevangenschap. Deze praktijken zijn verwant aan elkaar en kunnen in combinatie voorkomen.
- Voorts deelt u dat huwelijkse gevangenschap niet als afzonderlijke categorie hulpvraag wordt geregistreerd. BZ heeft, op een enkel geval na, in de afgelopen jaren geen losstaande hulpvragen ontvangen van slachtoffers van huwelijkse gevangenschap in het buitenland. Tegelijkertijd geeft u aan dat op basis van registraties geen betrouwbare uitspraak kan worden gedaan over de daadwerkelijke omvang.
- Daarnaast licht u doet dat BZ training biedt aan HDCV/CSO om schadelijke praktijken te herkennen bij aanvragen van visa en reisdocumenten.
- Ook deelt u mede dat BZ een side event steunde bij de *Commission on the Status of Women* in maart jl. over de noodzaak om actie te ondernemen tegen huwelijkse gevangenschap.
- De intensivering van de inzet inzake huwelijkse gevangenschap bij Nederlanders in het buitenland ziet op verbetering van de informatiepositie, bewustwording en training van medewerkers, en het vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van hulp.

- Daartoe geeft u aan in te zetten op een jaarlijks terugkerende communicatieaanpak op luchthavens en posten. Ook deelt u dat BZ inzet op een versterkt netwerk en lokale kennis zodat slachtoffers, binnen de grenzen van het consulaire mandaat, sneller en beter worden doorgeleid naar passende lokale hulp en juridische ondersteuning.
- Ten slotte licht u in de brief het mandaat van BZ toe bij gevallen van huwelijkse gevangenschap in het buitenland en de grenzen van consulaire bijstandverlening.
- U deelt dat de bovenstaande aanpak huwelijkse gevangenschap, die is opgesteld in samenwerking met andere betrokken departementen, is geagendeerd in het interdepartementale overleg inzake schadelijke praktijken van 30 juli jl. om bij te dragen aan een versterkte interdepartementale inzet.

Toelichting

- BZ ontving, m.u.v. een enkele casus in 2023, geen hulpvragen omtrent huwelijkse gevangenschap. Echter, op basis van registraties alleen kan geen betrouwbare uitspraak worden gedaan over de daadwerkelijke omvang van het probleem.
- Bekend is dat slachtoffers drempels ervaren om zich te melden bij de overheid, onder meer door sociaal-culturele druk, schaamte en zorgen over het verlies van hun verblijfsstatus of nationaliteit.
- Om die reden, en om de aanbeveling uit het rapport 'Schadelijke praktijken' van Pharos van april 2026, kiest BZ voor een versterkte inzet op communicatie richting de doelgroep via:
    - Een jaarlijkse online campagne, met als geo-target de luchthavens in Nederland en omliggende landen, waarmee de mogelijkheden tot 24/7 hulp van de NL ambassades gecommuniceerd wordt.
    - Het creëren van communicatiematerialen die op ambassades in risicolanden kunnen worden meegegeven aan consulaire klanten die reisdocumenten, of benodigde documenten voor een huwelijk aanvragen.
- Tevens zal het huidige trainingsprogramma op deze thema's bij consulaire medewerkers in Den Haag worden verspreid naar het postennet, en worden ingezet op verdere versterking van de lokale kennis en de netwerken van posten, om te zorgen voor zowel eerdere erkenning van signalen, als adequate doorverwijzing naar (juridische) lokale hulpinstanties.
- Om invulling te geven aan (intensivering van) de inzet werkt BZ nauw samen met het LKHA en andere expertisepartijen.